

خبرنامه

نام «فیلسوف فرهنگ»

بر خیابانی از شهرمان

نام رضا داوری اردکانی، چهره ماندگار فلسفه و رئیس فرهنگستان علوم، بر پیشانی خیابانی در تهران نشست. اهمیت نامگذاری خیابان‌ها و معابر بر کسی پوشیده نیست.

کارشناسان فرهنگی و شهری از خیابان و کوچه به‌عنوان شناسنامه یک شهر یاد و تأکید می‌کنند که هر قدر در انتخاب نام شایسته برای این شناسنامه فرهنگی گزیده‌تر عمل شود، باز خورد و بازتاب آن در ارتقای سلیقه فرهنگی و اجتماعی شهروندان آن جامعه بهتر و مؤثرتر خواهد بود. بر همین اساس، چندی پیش یکی از خیابان‌های منطقه ۶ به نام «رضا داوری اردکانی» فیلسوف و منتقد برجسته، نامگذاری شد تا ادای دینی باشد به خدمات این استاد ممتاز دانشگاه تهران و ماندگار کردن نام او در ذهن نسل جوان. دکتر اردکانی از چهره‌های شاخص در حوزه نظر به‌پردازی فرهنگی و علمی و اندیشه فلسفی ایران، از بدو تاسیس فرهنگستان علوم عضو پیوسته آن بود و از سال ۱۳۷۷ ریاست فرهنگستان را بر عهده دارد. دکتر اردکانی بیش از ۶۰ عنوان کتاب در حوزه‌های مختلف فکر و اندیشه و علم منتشر کرده و بسیاری به او لقب فیلسوف فرهنگ داده‌اند. خیابان داوری اردکانی واقع در منطقه ۶ تهران و در حد فاصل خیابان‌های شیراز جنوبی، شیخ‌بهایی، صادق آینه‌وند، آقاعلی‌خانی و ایران‌شناسی قرار گرفته است.

خبر

محله کوهک در مسیر توسعه

محله کوهک یکی از محله‌های رویه توسعه شهر تهران در منطقه ۲۲ به شمار می‌رود. ده‌ها طرح عمرانی و خدماتی در این محله تازه‌تاسیس در حال اجراست که با بهره‌برداری هر یک از این پروژه‌ها، شرایط خدمات‌رسانی مناسب به شهروندان و ساکنان این محدوده ارتقا پیدا می‌کند. احداث بوستان، راه‌اندازی زیرگذر برای دسترسی آسان به بزرگراه‌های منطقه‌ای، ساماندهی مشاغل مزاحم و صوف و... بخشی از این فعالیت‌ها محسوب می‌شود. به گفته حمیدرضا حاجوی، شهردار منطقه ۲۲، این محله از بوستان‌های محلی کافی برخوردار نیست و قرار است در این محله چندین بوستان ساخته شود. از سوی دیگر، اجرای پروژه زیرگذر بلوار کوهک، خروجی و ورودی بزرگراه شهید همدانی به بلوار شهید زینلی (کاج)، انجام عملیات عمرانی در بلوار گلها و تقاطع بزرگراه شهید همدانی، راه‌اندازی ۳معبّر تازه تاسیس محلی و همچنین زمین چمن مصنوعی، اجرای چند طرح اصلاح هندسی واحداث خروجی بزرگراه آزادگان به بلوار کوهک در دست اجراست. بهره‌برداری از این طرح‌ها می‌تواند باعث تحول و پیشرفت محله کوهک و تجهیز زیرساخت‌های شهری در این محدوده شود.»

همین حوالی

لباس، غذا و جای خواب

در سرمای زیر صفر

قبل از آمدن فصل سرما برایشان فرقی نمی‌کرد که شب راروی تکه‌ای کارتن در خیابان بگذرانند یا پارک، اما در شب‌های سرد زمستان امسال بی‌خانمانان بیش از پیش نیازمند کمک هستند و نیازشان بی تفاوت گذشت. براساس طرح حامی شهر و گشت‌های فوریت اجتماعی که در منطقه ۱۹ به اجرا در آمده، با آغاز فصل سرما هر شب ۱۹۰ بی‌خانمان در گرمخانه مهر خدمات مددکاری و روانشناسی دریافت می‌کنند. این درحالی است که با کاهش شدید دمای هوای گشت‌زنی ۲۲ نفر کارتن خواب‌شناسایی و به گرمخانه منتقل شده‌اند. «تورج فرهادی»، شهردار منطقه ۱۹ با بیان اینکه برای مددجویانی که بنا به دلایلی تمایلی به حضور در گرمخانه ندارند اتوبوسی با ظرفیت ۲۰ نفر در چهارراه خلأزیر ناحیه ۳ به‌منظور اسکان آنها در شب‌های سرد مستقر شده است، می‌گوید: «عبایت کامل پروتکل‌های بهداشتی در پذیرش و استقرار مددجویان گرمخانه انجام می‌شود؛ آنها در بدو ورود استحمام می‌کنند و با دریافت لباس در گرمخانه مستقر می‌شوند. ۳ وعده غذا و ویزیت پزشکی از دیگر خدمات ارائه‌شده به مددجویان پس از پذیرش است.»

در شهر

کودکان پرورشگاه زیر سقف خانه پدربزرگ

«خسر و منصوریان» که گسترش «فرزندخواندگی» را جایگزین سیستم سنتی پرورشگاه کرد

بشارزند: «به پرورشگاه‌ها که می‌رفتم، می‌دیدم کودکان بسیاری همگی یک جازندگی می‌کنند. زیر یک سقف با چند مربی. این با اصل اولیه تربیت که رشد کودک را درون خانواده امکان‌پذیر می‌داند، منافات داشت.» برای همین، به جای آنکه همان رویه سابق را در پیش بگیرد، تصمیم می‌گیرد مرکز شبیه‌خانواده ایجاد کند: «مددکارها را فرستادم اطلاعات راجع به هر کودک بی‌سرپرست جمع‌آوری کنند تا کودک اگر مادر، خاله، عمو یا کسی را داشت که حاضر بود از او نگهداری کند، بیشتر از پولی که سازمان هزینه

می‌کرد به آن شخص پرداخت کنیم و سرپرستی کودک را به او بسپاریم. این کار اجراء شد.» منصوریان می‌گوید: «برای کودکان باقی‌مانده هم که جای نداشتند بروند، خانه‌هایی اجاره کردیم تا ۱۵ تا ۲۰ بچه در آنجا به‌صورت خانواده نگهداری شوند. نه ۲۰۰ نفر زیر یک سقف. به این ترتیب، با امداد خانوادها در پرورشگاه‌های بسیاری خالی و به دانشگاه و هنرستان تبدیل شدند؛ مثل پرورشگاه شماره یک دختران در چهارراه لشکر کنار پمپ‌بنزین و پرورشگاه شماره ۴ پسران در خیابان سینا.»

جای کودک یتیم در پرورشگاه نیست

سنال‌ها کارورزی و کارآموزی در سازمان‌ها و انجمن‌هایی مثل انجمن آسیب‌دیدگان اجتماعی و پرورشگاه‌ها و راه‌مسائل و پدیده‌های اجتماعی بسیاری آشنا و پنجره‌های جدیدی را جلوی راه او باز کرده‌است. این است که منصوریان وقتی در سال ۵۸ در بخشی به نام سازمان تربیتی شهر تهران مشغول می‌شود، تصمیم مهمی برای کودکان می‌گیرد: «کودک‌هایی که از داشتن پدر و مادر محروم بودند و لقب سزاهای بر پیشانی آنها حک شده بود. می‌گوید: «در اعلامیه جهانی حقوق کودک آمده است که «کودکان مهم‌ترین سرمایه‌های یک مملکت هستند» و این یعنی اگر نفت، گاز و... سرمایه یک کشور است، کودکان سرمایه‌های مهم‌تری هستند»

شاید به همین دلیل است که هرکاری در حوزه آسیب‌های اجتماعی و سلامت جامعه انجام می‌دهد در نهایت نگاهی اساسی دارد به کودکان که به‌گفته او، می‌توانند یک کشور را

تصمیمه سجادی روزنامه‌نگار

لقب مرد همه فن حریف فعالیت‌های اجتماعی تهران پرازنده او است، آن هم به‌دلیل همه اتفاقات مختلفی که پانی آن بوده است؛ چه به تنهایی چه با هم‌راهی خانواده و دوستان همفکر. از راه‌اندازی نخستین مهد کودک در تهران تا ایجاد شبیه‌خانواده‌هایی برای خالی کردن پرورشگاه‌ها از کودکان سرراهی و یتیم که قرار بود هیچ‌گاه طعم زندگی کنار خانواده را نچشند، مشارکت در راه‌اندازی مرکزی به نام رعد برای توان‌بخشی حرفه‌ای جانبازان و معلولان به همراه دوستان هم‌اندشگاهی و...

«خسر و منصوریان» اکنون در آستانه ۸۱سالگی همچنان در حال ادامه این راه است. در جایی دیگر، در مرکزی به نام انجمن احیای ارزش‌ها و توانیاب، بهانه‌اشانی‌ما با این شهروند نوع‌دوست همین انجمن است، انجمنی که راه‌اندازی شده تا با کمک افرادی همفکر، حامی کودکان معلول و خانواده‌های آسیب‌پذیر باشد. چراغ نخستین حمایت‌ها را هم خودش روشن کرده، آن هم به این صورت که شش‌دانگ خانه‌اش را وقف انجمن کرده تا سرپناهی باشد برای همه روزهای درماندگی آسیب‌دیدگان.

یک زن نخستین بیمارستان غیر دولتی تهران را پایه‌گذاری کرد

یادگار مادر دکتر مصدق در قلب پایتخت

باغی در حوالی خیابان حافظ امروزی - دروازه یوسف‌آباد قدیم - به نجم‌السلطنه ارث رسید. بانو که دغدغه‌های اجتماعی داشت، تصمیم گرفت نخستین مریش‌خانه غیردولتی پایتخت را در باغ موروثی بسازد؛ بیمارستانی که بیش از نیمی از تخت‌های آن وقف بیماران مستمند و نیازمند شد. در سال‌هایی که بیمارستان ساخته می‌شد، او با وجود کهولت، بر امور ساخت‌وساز نظارت داشت و برای کنترل و سرکشی بیشتر، در خانه کوچکی در همان باغ زندگی می‌کرد و مزد کارگران را هر روز غروب سر وقت پرداخت می‌کرد. نجم‌السلطنه تحت‌تأثیر فعالیت‌های مشروطه و حضور اجتماعی بانوان در روزهای نخست حکومت پهلوی، در سال ۱۳۰۷، پس از افتتاح رسمی بیمارستان، دست به کار غیرمعمولی در دوره خودش زد. او با وجود داشتن فرزند پسر، مسئولیت اداره و حق نظارت مریش‌خانه را به دختر ارشد خود، زرین‌تاج خانم، ملقب به حاجیه‌شوشوکت‌الدوله، و پس از او به ملوک‌خانم عشرت‌الدوله و پس از او به آمنه دخترالملوک

واگذار کرد. تولیت آن را هم به محمد مصدق و پس از او به «ابوالحسن دیبا» سپرد. در زمان ملی‌شدن صنعت نفت و دوران نخست‌وزیری دکتر مصدق، بخش‌هایی از موقوفات بیمارستان فروخته شد. سپس با کمک «محمد شمشیری» از خیران نامدار تهران و صاحب چلوکبابی معروف در بازار، ساختمانی بزرگ با تجهیزات جدید در کنار ساختمان قدیم بیمارستان ساخته شد. عمر نجم‌السلطنه کفاف نداد تا روزگار نخست‌وزیری پسر را جدال‌های بین‌المللی او به‌ویژه با انگلیسی‌ها ببیند. این بانو در سال ۱۳۱۱ چند سال بعد از ساخت بیمارستان درگذشت. این بیمارستان تخصصی و فوق‌تخصصی امروز با داشتن بخش‌های مختلفی مانند زنان-زایمان، نوزادان، داخلی، ICU، جراحی، اتاق عمل، اورژانس، بخش‌های پاراکلینیک، آزمایشگاه، فیزیوتراپی، رادیولوژی، ماموگرافی، تصویربرداری اینترنتشن (تحت‌گاید سونوگرافی) و... به مراجعه‌کنندگان خدمات درمانی ارائه می‌دهد.

همیشه‌ری

بچه‌های مسجد

سمیرا باباجانپور؛ روزنامه‌نگار

پنجشنبه‌های با نشاط

با ستارگان مسجد نظام‌مافی

سفره ساده صبحانه با نان تازه و پنیر و چای لذت‌دورهمی نوجوان‌های مسجد نظام‌مافی را چند برابر می‌کند. صبح پنجشنبه پسران نوجوان محله جنت‌آباد که در طول هفته در جلسات قرآنی مسجد شرکت می‌کنند، در یک مهمانی ساده و صمیمی دورهم جمع می‌شوند. اینجا مسجد نظام‌مافی است؛ یکی از فعال‌ترین مساجد غرب تهران با برنامه‌های فرهنگی متنوع یا محوریت کودکان و نوجوانان. مسئولان مسجد خوب می‌دانند که در کنار همه‌فعلیت‌های مذهبی و دینی وظیفه مهمی برای تعلیم و تربیت بچه‌های محله بر دوش دارند.

«طرح ستارگان مسجد» چند سالی است در مسجد برگزار می‌شود. امام‌جماعت جوان و پر تلاش مسجد نظام‌مافی، می‌گوید: «طرح ستارگان مسجد ویژه پسران ۱۰ تا ۱۸ سال برگزار می‌شود. در این طرح نوجوانان علاوه بر آموزش قرآنی به فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی نیز می‌پردازند.» حجت‌الاسلام «مهدی عابدینی» توضیح می‌دهد که در طرح ستارگان مسجد کلاس‌های قرآنی هفته‌ای ۲ بار برگزار می‌شود؛ شنبه‌ها کلاس روخوانی و تجوید و دوشنبه‌ها جلسات حفظ و قرائت. او ضیافت پنجشنبه‌های مسجد را همسوا با طرح ستارگان عنوان می‌کند و می‌گوید: «پنجشنبه هر هفته بچه‌های کلاس‌های قرآنی در ضیافت صبحانه مسجد از ساعت ۱۰ دورهم جمع می‌شوند. صبحانه ساده و گرم مسجد بهانه‌ای می‌شود برای یک دورهمی دوستانه آخر هفته‌ای تا بچه‌ها خستگی یک هفته درسی را جبران کنند.» او می‌گوید: «حضور نوجوانان در مسجد فضای این مکان معنوی را پرشور و نشاط می‌کند. مسجد خانه امن پروردگار و مکان مناسبی برای بالندگی انسان است. چه بهتر که از همان دوران کودکی با تونق بازی، شادی، درس و تعلیم آنها باشد. مادر طرح ستارگان مسجد به‌دنبال پیوند عمیق نسل جوان با خانه خدا هستیم. خوشبختانه استقبال خوب از این طرح نشان می‌دهد رضایت مخاطب جلب شده است.»

کار خوب

دورهمی همسایه‌های

محله سلیمانی سبب خیر شد

همه‌چیز از دورهمی چند همسایه شروع شد. تقریباً ۱۵ سال پیش بود که چندتا خانم همسایه در محله سلیمانی دورهم جمع شدند تا محل نذوراتشان یک کار خیر ساده و کوچک در حد تاون و بیاضات‌شان انجام دهند. اما به مرور زمان این دورهمی کارهای کوچک تبدیل به کارهای بزرگی مانند خرید جهیزیه، سیمونی، سید کالا، تهیه دارو، پول پیش‌خانه و... کارهایی از این دست شد تا گره‌ای از زندگی همسایه‌های نیازمند خود باز کنند.

از سفره صلوات تا خیرات برای اموات

«ربایه عبادی» از اهالی قدیمی محله سلیمانی که این روزها مسئولیت خانه خدمات اجتماعی و ورزش این سرای محله بر عهده اوست تعریف می‌کند: «سه‌شنبه‌ها معمولاً برنامه خواندن نماز امام‌زمان (عج) و سفره صلوات را داریم و پنجشنبه‌ها طبق رسم قدیمی در بوستان تهرانی دورهم جمع می‌شویم تا برای اموات خیراتی داشته باشیم. در همین مراسم بود که تصمیم گرفتیم دورهمی هدفمندی داشته باشیم و بتوانیم با توجه به دستورات دینی کاری را برای همسایه‌ها و دوستان انجام دهیم.

دوری از افسردگی سالمندی

«فاطمه مردسلطانی» از دیگر بانوان خیر حاضر در جمع است و دغدگن حواشیش به بسته‌های کالا است تا اگر چیزی کم و کسر است در کوتاه‌ترین زمان تهیه کند. او می‌گوید: «یکی از مهم‌ترین برکات شرکت در کارهای خیر دوری از افسردگی روزهای سالمندی است. بسیاری از خانم‌ها همین که بچه‌هایشان بزرگ می‌شوند و سر و سامان می‌گیرند، به‌دلیل کم‌شدن مسئولیت‌هایشان افسرده می‌شوند. به هر حال به‌جای خانه‌نشینی و فکر کردن به مسائل پیچیده بهتر است دنبال کار خیر باشید. دنبال چیزی که در زندگی‌شان کلی برکت و روشنی همراه دارد.»

توانایی کارندارم

مریم‌زن میان‌سالی است که همسر بیماری در خانه دارد. او به‌دلیل مراقبت و رسیدگی به همسرش نمی‌تواند سر کار برود. او می‌گوید: «مکان کار کردن در بیرون از خانه ارندارم. من با یک شوهر مریض ۲ دختر نوجوان دانش‌آموز مانده بودم که چند تنم تا اینکه به‌واسطه آشنایی با اهالی خیریه محله سلیمانی تا حدودی مشکلات حل شد. سید کالا و بن‌رایگان نان از توانایی و حتی لباس به من دادند تا پیش همسر و دخترانم شرمند نباشم. همین برام یک دنیا ارزش دارد.»

